

कारकःकर्ता असंगीअनासक्तः रागांधः अत्यभिनिवेशवान् स्मृतिविभ्रष्टः अनुसंधानशून्यः मदपाश्रयःमदेकशरणः सहिनिरहंकारत्वान्निर्गुणः ॥२६॥ अधर्मेधर्मइतियाश्रद्धा ॥२७॥ पथ्यंहितम् पूतंशुद्धम् अनायस्तमनायासतःप्राप्तम् आहार्यम् भक्ष्यभोज्यादि इंद्रियाणांप्रेष्ठंकदम्ललवणादि आर्तिदाशुचिदैन्यकरमशुद्धं च चशब्दान्मन्निवेदितंनिर्गुणमित्यभिप्रेतम् ॥२८॥ आत्मोत्थंसुखंमदपाश्रयमित्यपित्वंतत्पदार्थविषयत्वे नज्ञानवदेवद्रष्टव्यम् ॥२९॥ उक्तंसंसारहेतुभूतत्रैगुण्यमुपसंहरतिद्वाभ्याम् द्रव्यंपथ्यपूतादि देशोवनग्रामादिः फलंसात्त्विकंसुखमित्यादि कालः यदाभजेतमांभक्त्यायदेतरौजयेदित्यादिनायोऽर्थादुक्तः ज्ञानंकैवल्यंसात्त्विकंज्ञानमित्यादि कर्ममदर्पणमित्यादि कारकःसात्त्विकः कारकोऽसंगी

सात्त्विकःकारकोऽसंगीरागांधोराजसःस्मृतः ॥ तामसःस्मृतिविभ्रष्टोनिर्गुणोमदपाश्रयः ॥ २६ ॥ सात्त्विक्याध्यात्मिकीश्रद्धाकर्मश्रद्धातुराजसी ॥ तामस्यधर्मेयाश्रद्धामसेवायांतुनिर्गुणा ॥ २७ ॥ पथ्यंपूतमनायस्तमाहार्यंसात्त्विकंस्मृतम् ॥ राजसंचेंद्रियप्रेष्ठंतामसंचार्तिदाशुचि ॥ २८ ॥ सात्त्विकंसुखमात्मोत्थं विषयोत्थंतुराजसम् ॥ तामसंमोहदैन्योत्थंनिर्गुणंमदपाश्रयम् ॥ २९ ॥ द्रव्यदेशःफलंकालोज्ञानंकर्मचकारकः ॥ श्रद्धाऽवस्थाकृतिर्निष्ठात्रैगुण्यःसर्वएवहि ॥ ३० ॥ सर्वेगुणमयाभावाःपुरुषाऽव्यक्तधिष्ठिताः ॥ दृष्टंश्रुतमनुध्यातंबुद्ध्यावापुरुषर्षभ ॥ ३१ ॥ एताःसंस्तृतयःपुंसोऽगुणकर्मनिबंधनाः ॥ येनेमेनिर्जिताःसौम्यगुणाजीवेनचित्तजाः ॥ भक्तियोगेनमन्निष्ठोमद्भावायप्रपद्यते ॥ ३२ ॥ तस्माद्देहमिमंलब्ध्वाज्ञानविज्ञानसंभवम् ॥ गुणसंगंविनिर्धूयमांभजंतुविचक्षणाः ॥ ३३ ॥

त्यादि श्रद्धासात्त्विक्याध्यात्मिकीत्यादि अवस्थासत्त्वात्जागरणमित्यादि आकृतिरुपर्युपरिगच्छंतीत्यादिनोक्तादेवत्वादिरूपा निष्ठासत्त्वेप्रलीनाःस्वर्यातीत्यादिनोक्तःस्वर्गादिः एवंसर्वोप्ययंभावस्त्रैगुण्यस्त्रिगुणात्मकः ॥ ३० ॥ नकेवलमेषएवकिंतुयावंतःपुरुषाव्यक्तधिष्ठितास्तेसर्वेभावागुणमयाएव तत्पंचः दृष्टमिति ॥ ३१ ॥ इदानीमुक्तंत्रैगुण्यस्यसंसारहेतुत्वमनुवदंस्तन्निर्जयान्मोक्षइत्याह एताइतिसार्थेन येननिर्जिताःसपश्चाद्विक्षिप्तेनभक्तियोगेनमन्निष्ठःसन् मद्भावायमोक्षायप्रपद्यतेयोग्योभवति ॥ ३२ ॥ तस्माद्विवेकिनामिदमेवयुक्तमित्याह तस्मादिति ज्ञानविज्ञानयोःसंभवोयस्मिन् तमिमंनरदेहम् ॥ ३३ ॥